

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิริณี หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๖๕

วันที่ ๒๔ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง ศาลฎีกา ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๑๘๙ หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ศาลฎีกาส่งคำร้องตามคำโต้แย้งของโจทก์ในคดีศาลจังหวัดเลย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยว่า การขออนุญาตฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘
และมาตรา ๒๔๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๗ วรรคสาม และ
มาตรา ๑๘๙ อ้างว่า การเปลี่ยนการยื่นฎีกาจากระบบสิทธิเป็นการขออนุญาตเป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิ
ของโจทก์ในการเข้าถึงความยุติธรรม ไม่สะดวก ไม่รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร ไม่มี
ความคุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐและประชาชน ทำให้คำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นและศาลชั้นอุทธรณ์
ขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลจากศาลสูง สุ่มเสี่ยงต่อการใช้อำนาจของศาลที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่ประชาชน เป็นช่องทางการทุจริตในกระบวนการยุติธรรม และการที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งองค์คณะ
ชั้นพิจารณาคำร้องขออนุญาตฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๘ เป็นการตั้งศาล
ชั้นใหม่เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๙
จึงเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ เพิ่มภาระแก่โจทก์และประชาชน ขัดต่อ
หลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญ

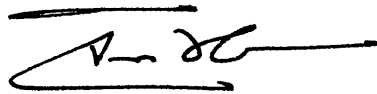
เห็นว่า บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมจากรัฐภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายพึงได้รับความเป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกันจากตุลาการตามกระบวนการยุติธรรม ทั้งศาลชั้นต้น ศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา ทุกศาลมีหน้าที่อำนวยความสะดวกความยุติธรรมให้แก่บุคคลทุกคดี การบัญญัติให้คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกา เป็นกระบวนการทบทวน กลั่นกรอง คำวินิจฉัยของศาลโดยตุลาการที่มีประสบการณ์สูงกว่า เพื่อให้คู่ความได้รับความเป็นธรรมอย่างดีที่สุดภายใต้กระบวนการทางกฎหมาย การอำนวยความสะดวกความยุติธรรมให้แก่คู่ความเป็นหน้าที่ของศาลทุกศาล หากมีเพียงศาลฎีกาเท่านั้นที่จะอำนวยความสะดวกความยุติธรรมได้ แต่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลเป็นการพิจารณาจากพยานหลักฐานในสำนวนที่คู่ความทั้งสองฝ่ายนำเสนอ การพิเคราะห์พยานหลักฐานอาจมีความเห็นแตกต่างกัน หรือบางครั้งศาลอาจตีความข้อกฎหมายแตกต่างกัน กระบวนวิธีพิจารณาคดีจึงให้คู่ความที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลสามารถอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นและคำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์ได้เพื่อเป็นการทบทวน กลั่นกรองคำวินิจฉัยที่ได้ตัดสินไปแล้ว ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙ วรรคสอง และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการขออนุญาตฎีกาในคดีแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขโดยข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการขออนุญาตฎีกาในคดีแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๓ กำหนดปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัยไว้ครอบคลุม นอกจากนั้นข้อกำหนด ฯ ดังกล่าวยังกำหนดว่า คำร้องขออนุญาตฎีกาต้องได้รับการพิจารณาโดยองค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกานั้นเอง หากศาลชั้นอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาถูกต้องแล้ว และองค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาเห็นด้วย ย่อมไม่จำเป็นต้องทบทวนซ้ำอีก กระบวนการนี้แม้จะเสียเวลาไปบ้างก็เป็นความจำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกความยุติธรรมให้รอบคอบ

อย่างไรก็ตาม กระบวนการทบทวน กลั่นกรอง คำพิพากษาของศาลต้องมีความเหมาะสมเพียงพอเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับคู่ความทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายที่เห็นด้วยและฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยและเป็นไปไม่ได้ที่จะให้สิทธิคู่ความขอทบทวนกลั่นกรองคำพิพากษาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การฎีกาไม่ว่าจะเป็นระบบสิทธิ (Appeal as of Right) หรือระบบขออนุญาต (Discretionary Appeal) ต่างมีบทบัญญัติจำกัดสิทธิบางระดับไว้เสมอ การใช้ระบบขออนุญาตฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ไม่ถูกจำกัดด้วยจำนวนทุนทรัพย์เท่ากับให้สิทธิแก่คู่ความทุกคดีไม่ว่าคดีใหญ่หรือเล็ก หากมีประเด็นที่ศาลฎีกาเห็นว่าคู่ความไม่ได้รับความเป็นธรรมศาลฎีกามีอำนาจที่จะอนุญาตให้ฎีกาได้ ทำให้คู่ความได้รับการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมได้มากกว่าระบบสิทธิ

สำหรับการให้ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งองค์คณะชั้นพิจารณาคำร้องขออนุญาตฎีกา เป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม เป็นการตั้งองค์คณะพิจารณาคดีทั่วไป หากใช้การจัดตั้งศาลชั้นใหม่เพื่อพิจารณาคดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะ การตั้งองค์คณะเพื่อพิจารณาคำร้องขออนุญาต

ฎีกาไม่ต่างจากการตั้งองค์คณะรับผิดชอบพิจารณาพิพากษาคดีทั่วไปนั่นเอง บทบัญญัติการขออนุญาตฎีกาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ จึงไม่เป็นการจำกัดสิทธิหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรแก่เหตุ มีความเหมาะสมในการตรวจสอบเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับบุคคล ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และไม่เป็นการตั้งศาลขึ้นใหม่

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๑๘๙

(นายจิรนิติ ทะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ